

Den Frisindede.

7de Aarg.

Tirsdagen, den 25de Mai, 1841.

Nr. 60.

Redigeret af C. M. Rosenhoff og udgivet af Claudius Rosenhoff.

Motto: "Man kan hvad man vil."

Sandhedens Kilde.

Sandheds Kilde, klar og reen!
Kan Du være Gift for Gen,
Og en Legedom for Andre?
Nei! til Alle sprudler Held
Fra Dit friske Guddoms Væld,
Naar Dit Spor kun ret de vandre.

Men, er det et Blomsterspor?
Mon ei Tjorn og Tidsel groer
Trindt paa Engen, hvor Du risler?
Jo, tilvisse! — Sandhed ei
Soger slagen Kongevei,
Og bag Blomst tids Slangen hvisler.

Dog, hvo troligt fremad gaaer,
Vist om sider Maaleet naer;
Hood end underveis kan hænde;
Lad kun Sandhed faae forladt,
Selv den sig i Malm og Nat
Bil en Ledestherne tænde.

Hvo har Staven i sin Haand,
Som kan lose Klippens Baand,
At os Kilden frit kan rinde?
Det har Folket, det har Drot,
Og naar de det sille blot,
Losningsordet nok de finde.

Dette "Sesam!" lyde snart,
At det Væld kan sprudle klart,
Som nu pipler kun til Mose —
At igjen ved Sandheds Daab
Døges kan halvvisnet Haab,
Folde Knoppen ud til Rose!

Maatte dog enhver Minister faae og tilkomme et saadant Eftermøle!!!

(Brudstykker af en Minde-Tale*) af Joh. P. h. Rosenstand Goisse over Jorgen Erich Scheel, Ridder af Elephanten, Statsminister, Geheimeraad &c. &c., holden i Selskabet for Esterlægten, den 1ste Marts 1795.)

"Kronen er tung at bære, dersom Regentens egen Dyd og Kjærlighed til Undersaarterne, dersom ørlige, indsightsfulde og arbeidsomme Minister ikke understøtte Byrden." Disse, en doende Konges sidste Ord, billige den Graad, som fældes ved Tabet af de Mænd, der nærmest Tronen talte Folkets Sag; disse retfærdiggjøre vor Sorg, vor dybe, vor inderlige Sorg, da den ørlige, den indsightsfulde, den arbeidsomme Statsminister, Geheimeraad og Ridder Jorgen Erich Scheel i Alderdommens Vaar forlod sin hædrede Bane. — —

Var vor Agtelse bygget paa hans Rang, hæftede den sig til hans Ordenstegn og hvilede den paa hans Skoldmarke, o! hvor let vilde den forsvinde. Fodseenlen er Tilfældets Værk, Rangen ei altid Fortjenestens Skygge, og Ordenstegn ei altid Præget paa Netskaffenhed. — —

En Sætnings Alderdom gav den i hans Dine ingen Heilsfrihed; en Lærdoms Nyhed var ingen Anbefaling. Begges Grunde undersegde og prøvede han, og efter deres indvortes Værd, ei efter den uvoortes Glands, valgte og bestemte han sig.

Fri for den ligesaa daarlige som skadelige Svaghed, at troe sig ydmyget, fordi man finder sig overbevist, anhørte han Modsigelser; og naar disse vare un-

*) Denne Tale indeholder saa mange smukke Sandheder, at vi, uafseet dens øvrige store Værd, troe at burde henlede Opmerksomheden paa samme, ved af den at meddele nogle fragmentariske Sætninger.

Han fændte noie, og han dulgte ei den sorgelige Erfaring, som havde modt ham, om de ulykkelige Folger, hvilke Monopoler, Middelalderens hæslige Døtre, medføre til at standse Flid, quæle Windskibslighed, og hindre Tilværelsen af Mennesker og Borgere.

Hvor nidkjær, hvor varm var han derfor, hvergang Lejlighed tilbød at løsne disse smertende Baand, bryde disse dræbende Lænker!

Hvor glad, hvergang en ny Kilde aabnedes, til at lede Næring frem i Landet!

Ethvert Skridt, som er gaaet frem i det velgjorende Niemed at rydde de Hindringer af Veien, der, ved at tilegne visse Stæder, visse Personer Fordeler, stridende mod det almindelige Vel, have quælt Arbeidsomhed og de dermed forbundne Øyder, var ham det fjæreste Syn. — —

Det var Scheels Hovedbestræbelse, at forbinde Kongens og Landets Vel med hinanden. Han hadde den Tank, at sege Gre i at berige Skatkammerne paa Borgernes Bekostning, og at prale af de høje Gulddynner, naar den grædende Undersaat bragte dem sammen; men han onskede, og arbeidede stadigen dertil, at Borgernes Velstand saaledes maatte tiltage, at Takneumelighed bringer Staten sit pligtige Offer.

Aldrig, aldrig, saalænge jeg kan erindre, skal jeg kunne glemme den synderlige Kjærighed, han bar for det Almindelige, og hvorledes han i at handle til det Bedstes Fremme, foragtede alle de Bevæggrunde, der hos altfor Mange ere stærke nok, om ei til at stride mod Sandheden, saa dog til at fortie den. — —

Med Rette ansaae han vindeshyge og egennyttige Embedsmænd som de skadelige Forbrydere.

Under Skin af Ret, fremme de Uret; under Anseelse af at beskytte Kongens Magt, undergrave de Folkers Kjærighed til Regenten. Tyven, som bestjæler vor Formue, Morderen, som berover den Svagere Livet, er mindre skadelig, end den Embedsmand, der misbruger den af Kongen laante Magt og raner fra Undersatterne og bestjæler Folket.

Spørgsmaal.

(Indsendt.)

Som Concurrent til den for Tiden ledigværende Post som Directeur ved Kjøbenhavns Fattigvæsen, med en

Gage af 1200 Rbd. aarligt, nævner Rygtet Hr. Bagermester Sager, der i omtrent $\frac{3}{4}$ Aar har været borgerligt Medlem af Directionen. — I denne Anledning tilslader man sig at spørge, hvorledes dette lader sig forene med hvad der tidligere er ytret i „Kjøbenhavnsposten“ Nr. 102 og 103 for 1837 paa Grund af Hr. Sagers Ansøgning om den ledige Directeurpost: „at han „havde tilbuddt sig at udføre Forretningerne aldeles gratis, uden at ville fordre nogensomhelst Erstatning for „de Udgifter, denne Post maatte paaføre ham, og uden „nogensinde derpaa at ville begrunde noget Krav paa „Vederlag af nogensomhelst Art“?

Det synes saaledes at være en lokkende Gjenvei til at erholde et indbringende Embede, først at tilbyde sin Tjeneste gratis, og siden forlange den betalt. Skulde der blandt Kjøbenhavns mange fundslabsrige Borgere ikke findes dem, der, i Besiddelse af de øvrige Qualificationer til ovennævnte Post, forenede med et mangeaarligt Kjendstab til Communalvæsenet større Erfaring og mindre anmaßende Selvtillid?

* * * * *

Idet vi, hvad det tilsyneladende Princip angaaer, ere enige med Inds., og saaledes mene, det er en egen Sag at antage ulønnede Embedsmænd, der dog gjerne bagefter paaberaabe sig deres Opfrelse som en Præcedents, — saa troe vi dog, forudsat Rygtet er grundet, at Hr. S. er lige saa berettiget som enhver Aanden til at sege bemeldte Post. Kan den Omstændighed, at han en Tid lang gratis har udført Forretningerne, end ikke give ham nogen synderlig Fortrinsret fremfor de Medsogende, saa her den dog endnu mindre være ham til Præjudice; og det kan vel heller ikke siges, at man „siden forlanger sin Tjeneste betalt“, naar man, forresten renoncerende paa alt Vederlag for det tidligere Arbeide og Opfrelse af Tid, nu stiller sig som Candidat, hvor Talen er om en gageret Embedsmand.

Nyheds-Artikel.

Kjøbenhavn.

Thorvaldsen — som nu har indslabet sig i Præstee paa det tgl. Dampssib, der vil bringe ham til Nostock, hvorfra Reisen gaaer vidhen „wo die Citronen blühn“, hvor „ein sanfter Wind vom blauen Himmel weht“ og hvor „die Myrthe still, und hoch der Lorbeer steht“, — har med følgende smukke Linier sagt Levy til sine Landsmænd:

"I Begreb med at tiltræde min Afreise til Rom, for der at ordne mine Unliggender, beder jeg mine Høre og høitørrede Landsmænd, ved disse Linier at modtage, hvad jeg ikke kan bringe paa anden Maade, min dybtfolte Tak for det Hjertetlag, som hilste mig ved min Ankomst, og som senere er uforandret kommet mig fra saamange Sider imode. Det er mit Ønske og mit Haab, til næste Aar, naar Museums-Bygningen tor ventes at være sin Fulddendelse nær, atter at vende tilbage til mit Fædreland med mine tilbagestaende Samlinger, for at sege blivende Sted for mig og for dem i mine Landsmænds Midte. Indtil da være jeg anbefalet til Deres højelige Grindring."

Da hūnt Museums Fulddendelse vistnet er den Magnet, der bedst er ifand til at drage Thorvaldsen mod Nord — til det Land, hvor Citrenen ikke blomstrer, men hvor mangen eerlig Mand dog maa vide i den; hvor den blaae Himmels milde Vinde kun synes at fremfølle Landens Blomster, for at en raa, plump Haand, som en kold Høststorm, grusomt kan sprede dens Blade, og hvor Kindens Roser falme medens Lauren grønnes: — saa tor man sel haabe, at det vil træde raff fremad med en Bygning, hvis Forhaling allerede har forvoldt Kunstenner saa megen Uergrelse; ligesom de smaalige Stridigheder, som derover have været sorte, maae have været ham høist ubehagelige.

— Adskillige Blade fortelle, at Prof. Prume er i Berlin blevet blind formedest en heftig Forkholelse, og at Dienstegen Prof. Funcke har opgivet Haabet om at lække ham Synet igjen. Denne sorgelige Efterretning synes dog at trænge til Bekræftelse; og vi ville derfor haabe, hvad vi onste, at det er et forbigaende Unfall af Dienstydom, som ikke vil rove den unge Kunstner Dagens Lys og fordomme ham til evigt Mørke.

— I Vinter fremsatte vi den indstændige Bon til Bedkommende: ikke at forsyne Raads- og Domhuset med Tagrender, for at man, hvor farligt det nu end kunde være for de forbigaende Magistratspersoner, dog kunde glæde sig ved det fornuftige Syn af flere Alen lange Fiskapper, som hang og spillede med alle Regnbuens Farver i Solskinnet. Dette billige Ønde er saa slet blevet paagtjet, at Bedkommende i denne Tid netop have ladet anbringe Neder omkring fornebnte overordige Bygning paa den Side, som vender ud til Kattesundet. Idet vi nu med Smerte anfør dette, maae vi, fra et andet Synspunkt betragtet, ikke lidet glæde os over, at vi formehtlig dog ogsaa have bidraget Noget til "det skadelige Bands Afsledning", og saaledes troligen staet Stenderne bi. — Der gives imidlertid andre Bygnings Tilsynsmænd, som ikke tage givne Bink om Forfald saa naadigt op, endlige tage dem ad notam.

— I "Sjællandsposten" Nr. 38 anker Redacteuren over, at nogle af Postmesterne i Provindserne fordrer Betalingen for Bladet forud erlagt for eet Doortal, og har han i denne Anledning tilskrevet Generalpostdirektionen. I det Hr. Kbhv. Post

lover at offentliggøre Resultatet af Skrivelsen, tilfoier han, at da han fra det sydlige Sjælland har bragt i Erfaring, at de Bud, sem indfunde sig paa vedkommende Postkontoir for at afsente Avisen, ofte begegnes med Uhoseligheder, skal han alvorliggen beskrive sig for at se denne, "fra en øldre Tids Postembetsmand nedarvede", Ustik høvet, idetmindste for "Sjællandspostens" Vedkommende.

Concert i Rosenborghave. — Imorgen (Onsdag) Aften Kl. 7 giver den kgl. Livgardes og Kronens Regiments Musikkorps, understøttede af nogle Hobister af forskellige Musikkorps, ialt nogle og tredindstyve Personer, en stor Harmoniconcert, hvilken fordeles vedvalgte Indhold er følgende: 1ste Afdeling: Ouverture til "Zampa"; ny Festmarsch af Hartmann; Chor og Arie af "Norma"; Thema af Prume "la Melancolie"; Kronning Victorias Kroningsvals af Strauss (ny); a) Introduction over Rule Britania, b) Bals og c) Finale over God save the King; Eugenie-Galop af Czibitsky (ny). — 2den Afdeling: Ouverture til "Norma"; Jægernes Dans i "Waldemar"; Arie af "Anna Bolena"; el Jaleo og Bolero af "Toreadoren"; Romance af "Eurezia Borgia", og Malapou-Galop af Lanner.

Billetter til 6 Pers. 8 Mk., 4 Pers. 1 Nbd. og enkelte Pers. à 2 Mk. erhøldes i Hr Schoubyes Musikhdl. (Vimmelstafet 16), hos Hr. Conditorer Pedrin, Gianelli og Firmenich, samt ved Indgangen, som aabnes Kl. 6.

☞ Vi tillade os at henlede Ómærksemheden paa en Liste, der er henlagt i Hr. Andr. Fred. Host's Boglade (Gothersgade 349), og hvori indbydes til at deltage i en folkelig Fest, som vil blive feiret paa Fredag, den 28 Mai, paa Bellevue. — Da det er saare sandsynligt, at Omegnens Bonder og Landmænd ville gribe denne Lejlighed til, i Forening med Hovedstadens Borgere, at samle sig under Guds frie Himmel for at glæde sig over den vakte Folkebevidsthed, saa tor man forvente, at ogsaa de Mænd tegne sig, som ellers ikke finde Anledning til at festlig holde 28 Mai som en Glædesfest over Indstiftelsen af "Stender-Institutionen i dens nuværende Organisation og med dens hidtil synlige Virkninger."

Indbydelse til Subskription

paa 3de Udgave af "Geistlig Stat". Fortegnelsen, som er fortsat og berigttiget, vil desuden faae en Tilfojelse af enhver Kandidats Depositionsaar. Paategnede Planer bedes inden Juni Maanedens Udgang indsendte til den Nejelske Boghandling i Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn, den 13de Mai 1841.

W. Erichsen.

☞ Dette Blad udgaar 3 Gange ugentlig, og tilbringes Abonnenterne for 6 & 12 kr Quartal. Man tegner sig for det enten hos Hr. Boghandlere Høst (Gothersgade Nr. 349), Klein (Vimmelstafet Nr. 23), P. G. Philipsen (Gothersgade Nr. 335), Reitzel (st. Kjøbmagergade Nr. 6), Steen (Pilestræde Nr. 121), Hr. Bogtr. Trier (Gothersgade Nr. 333), eller hos Ned. (Højsret af Lavendelstræde Nr. 95 3 Sal), hvor ogsaa Bidrag bedes afgiverede. — Ned. træffes almindeligvis hjemme her Formiddag fra 10—1.

Trykt i S. Tries Officin.